

Svar på skriftligt spörsmål SSS 568/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att underlätta försäljning och överlåtelse av marksubstanser på landsbygden

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 568/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Hur ämnar man jämka tillståndspraxis och myndighetsavgifter särskilt på landsbygden och

kan man göra anmälningsskäl för överlåtelse av marksubstans när det är fråga om små kubikmängder och icke-heltidsverksamhet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

För granskning av täktplanen och övervakning av täktverksamheten betalar den som ansöker om marktäkttillstånd en avgift till kommunen med stöd av 23 § i marktäktslagen (555/1981) och 145 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Grunderna för avgifterna fastställs i den taxa som kommunen godkänner. När avgifterna enligt taxan bestäms beaktas åtgärdens omfattning, svårighetsgrad och den tid myndigheterna använder samt andra omständigheter som inverkar på saken. Taxan kan inte sänkas på grund av att de sökande behandlas lika på grund av täktområdets läge. Andra eventuella kostnader för täktverksamheten utöver taxan är kostnader för grundvattenkontroll, installation av höjdmärken, terrängmarkeringar i täktområdet samt åtgärder i anslutning till arbets säkerheten.

Marktäktslagen ändrades 1997 genom att precisera husbehovstakten av marksubstans. Syftet med lagen var ursprungligen att begränsa husbehovstakten till fastighetens egna behov, men i lagen likställdes också en annans husbehovstakt med den egna husbehovstakten. Eftersom husbehovstakt kunde betraktas som takt på områden som samägs av flera fastigheter var täktverksamheten betydande i landskapet och i naturförhållandena.

Genom lagen om ändring av marktäktslagen (463/1997) begränsades en enskild husbehovstakt till en ringa mängd. Takt för husbehov begränsades till egen användning inom jord- eller skogsbruket. Dessutom bestämdes att täktverksamheten ska uppfylla de allmänna tillståndsvillkoren. Då ansågs det att takt för husbehov således ännu kunde hållas utanför tillståndsplikten.

För täkt av marksubstans för husbehov behövs inget tillstånd enligt marktäktslagen. Tillstånd krävs inte om marksubstans tas för eget sedvanligt bruk för husbehov för boende eller jord- och skogsbruk. Användningen ska hänföra sig till byggande eller underhåll av trafikförbindelser. Med marktäkt jämföras också täktverksamhet på samfällda områden som avses i 2 § 2 punkten i fastighetsbildningslagen (554/1995). Täkt för husbehov kan förutom av privatpersoner utövas av bland annat lantbrukssammanslutningar och bostadsaktiebolag, om verksamheten i övrigt är förenlig med lagens definition. Till exempel ett väglag behöver alltså tillstånd enligt marktäktslagen (555/1981) för att sälja även mindre mängder marksubstans. För täkt och användning av marksubstans för husbehov kan ingen entydig maximimängd fastställas. Mängden marksubstans som ska tas bör granskas utifrån tagarens verkliga behov av marksubstans, som påverkas till exempel av fastighetens storlek samt planerade iståndsättnings- och byggprojekt. Tagaren är skyldig att göra en anmälan till tillsynsmyndigheten om täktverksamhet för husbehov när man har tagit eller ämnar ta mer än 500 m³ fast mått marksubstans.

Statsminister Sanna Marins regeringsprogram innehåller inga anteckningar om revidering av marktäktslagen. Miljöministeriet har således för närvarande inga lagstiftningsprojekt gällande en ändring av marktäktslagen. I egenskap av ministerium som ansvarar för styrningen och utvecklingen av verkställandet av marktäktslagen följer ministeriet dock kontinuerligt upp hur lagstiftningen fungerar inom sitt ansvarsområde samt bedömer behoven av att utveckla lagstiftningen.

Helsingfors 11.11.2021

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen